

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2022r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	p. o. sekr. sąd. Olga Wojtczuk

przy udziale Prokuratora Joanny Zaniewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2022 r.

sprawy **G. P. s. H.**

oskarżonego z art. 244 kk w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 12 sierpnia 2022 r. sygn. akt II K 230/20

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. z opisu czynu eliminuje stwierdzenie „przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne”, a z kwalifikacji prawnej czynu eliminuje art. 64 § 1 kk,

2. za podstawę prawną skazania przyjmuje art. 244 kk w zw. z art. 12 § 1 kk, a za podstawę wymiaru kary art. 244 kk i orzeczoną karę pozbawienia wolności obniża do 6 (sześciu) miesięcy;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. 516,60 złotych (w tym 96,60 złotych podatku VAT) za obronę z urzędu oskarżonego w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 120 złotych tytułem opłaty za obie instancje i 20 złotych tytułem wydatków postępowania odwoławczego;

V. zwalnia oskarżonego od pozostałych wydatków stwierdzając, że ponosi je Skarb Państwa.

UZASADNIENIE	
---------------------	--

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 706/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 12 sierpnia 2022 r., sygn. II K 230/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	

#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Obraza art. 7 kpk. polegająca na niewłaściwej ocenie materiału dowodowego poprzez przyjęcie za niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego i oparcie się przez Sąd w znacznej mierze na zeznaniach M. P..	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Sąd Okręgowy nie stwierdził obrazy przepisu art. 7 kpk.		

Argumenty skarżącego mające poprzec podniesiony zarzut były wyłącznie polemiczne, pozbawione rzeczowego punktu zaczepienia, który wskazywałby na wadliwość rozumowania Sądu I instancji w ocenie dowodów, naruszenie zasad logiki i doświadczenia życiowego. Autor apelacji zredagował ją dodatkowo w takich czasownikowych formach gramatycznych, z których wynikałoby, że konflikt między stronami nadal istnieje i jest dość żywy, podczas gdy świadek M. P. zmarła niemal 2 lata temu (8 grudnia 2020 r., k. 128 akt zgonu).

Wbrew sugestiom obrońcy, sam fakt pokrewieństwa i relacje na linii matka-syn nie odbierał odgórnie waloru wiarygodności relacji pokrzywdzonej, lecz implikował jedynie wnikliwszą analizę tegoż dowodu. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikało, że odrzucenie wyjaśnień oskarżonego G. P. nastąpiło niejako a contrario, stanowiąc konsekwencję obdarzenia wiarą relacji M. P.. Wiarygodność i moc poszczególnych dowodów nie podlega klasyfikacji parametrycznej, stąd przekonania i twierdzenia obrony mogą być odmienne od przekonań i wniosków Sądu ferującego wyrok. Rozwiązanie pozornej sprzeczności istnienia dwóch wersji tego samego zdarzenia tkwi w ustawowym przyznaniu kompetencji Sądowi, a nie obrońcy, ustalenia według swobodnego uznania, którą spośród prawdopodobnych wersji uznaje za prawdziwą. W sprawie niniejszej Sąd a quo dokonał tego w granicach art. 7 kpk, do czego Sąd ad quem nie miał zastrzeżeń.

Wyrok skazujący wydany w tej sprawie nie opierał się na zeznaniach

jednego świadka M. P., czego w złożonej apelacji skarżący wydawał się nie dostrzegać. Za stwierdzeniem winy oskarżonego przemawiały także inne dowody, wspierające relację pokrzywdzonej, wymienione i omówione w uzasadnieniu pierwszoinstancyjnym. Brak precyzji w zeznaniach interweniujących funkcjonariuszy Policji i członków rodziny P., dotyczący konkretnych dat, w których oskarżony miał naruszać zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej, nie był konieczny w sytuacji, w której oskarżonego skazano nie za jednostkowe naruszenie zakazu, lecz nierespektowanie go w określonym przedziale czasowym (od 27 grudnia 2018 r. do 31 stycznia 2019 r.), co skutkowało zastosowaniem art. 12 § 1 kk.

Puentując, Sąd Rejonowy z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wyciągnął prawidłowe wnioski, zgodne z przepisem art. 7 kpk i to na ich podstawie poczynił ustalenia faktyczne, rzutujące na kształt zaskarżonego wyroku.

Wniosek

- o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego;

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Rozstrzygnięcie o winie oskarżonego za przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 12 § 1 kk, polegające na niestosowaniu się do zakazu zbliżania się do M. P., orzeczonego uprzednio prawomocnym wyrokiem.	
Zwiążle o powodach utrzymania	
Bezzasadność wniesionej apelacji, w której negowano winę oskarżonego.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
	<p>Wyeliminowanie recydywy i złagodzenie pierwszoinstancyjnego rozstrzygnięcia o karze.</p> <p>Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że:</p> <p>1. z opisu czynu wyeliminował stwierdzenie „przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy, będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne”, a z kwalifikacji prawnej czynu wyeliminował art. 64 § 1 kk;</p>

	2. za podstawę prawną skazania przyjął art. 244 kk w zw. z art. 12 § 1 kk, a za podstawę wymiaru kary art. 244 kk i orzeczoną karę pozbawienia wolności obniżył do 6 (sześciu) miesięcy.
Zwięźle o powodach zmiany	
<p>Na rozprawie apelacyjnej zarówno obrońca, jak i prokurator wnieśli o wyeliminowanie działania oskarżonego w warunkach recydywy, z uwagi na dane zawarte w Karcie Karnej oskarżonego. Wnioski te były słuszne i należało je uwzględnić.</p> <p>Zgodnie z art. 64 § 1 kk, jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd może wymierzyć karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.</p> <p>Aby możliwym było przypisanie sprawcy działania w warunkach recydywy w typie podstawowym, wszystkie przesłanki wskazane w przepisie art. 64 § 1 kk muszą zostać spełnione kumulatywnie.</p> <p>W sprawie niniejszej recydywę należało wyeliminować z trzech powodów.</p> <p>Po pierwsze - w dacie czynu z aktu oskarżenia (czasookres od 27 grudnia 2018 r. do 31 stycznia 2019 r). nie został spełniony warunek odbycia przez G. P. co najmniej 6 miesięcy kary za przestępstwo podobne ze sprawy II K 437/18. Kara pozbawienia wolności ze sprawy II K 437/18 została podsądnemu wprowadzona do wykonania dopiero po tym, gdy tenże wyrok stał się prawomocny – czyli po 27 grudnia 2018 r. Bez 6 miesięcy odbycia kary pozbawienia wolności z w/w sprawy w dacie czynu z a/o, odpadła jedna z koniecznych przesłanek z art. 64 § 1 kk, które jak już wskazano musiały być spełnione łącznie.</p> <p>Po drugie – w ocenie Sądu Okręgowego, w składzie orzekającym w tej sprawie, nie został spełniony warunek podobieństwa między przestępstwami, za które G. P. został skazany w powyższych sprawach, tj. art. 207 § 1 kk i art. 244 kk. Przestępstwo znęcania się należy do kategorii przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, zaś naruszenie zakazu orzeczonego</p>	

prawomocnym wyrokiem do kategorii przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości.

Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 2011 r., sygn. V KK 320/11, w przypadku przestępstw określonych w art. 244 kk oraz 178a § 1 kk nie jest spełniony warunek jednorodności pozwalający na przyjęcie, że mają one podobny charakter (art. 115 § 3 kk). Przestępstwa te skierowane są bowiem przeciwko odmiennym dobrom prawnym. Czyn zabroniony naruszenia orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (art. 244 kk) skierowany jest przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, w szczególności zaś przeciwko autorytetowi prawomocnych orzeczeń sądowych ustanawiających zakazy określonego postępowania (w tym przypadku prowadzenia pojazdów mechanicznych), co jest warunkiem przestrzegania i wykonywania tych orzeczeń. Z kolei przedmiotem ochrony typu czynu karalnego z art. 178a § 1 kk jest bezpieczeństwo uczestników ruchu komunikacyjnego. Nie są to dobra tego samego rodzaju, co wyklucza przyjęcie podobieństwa pomiędzy przestępstwem z art. 244 oraz 178a § 1 kk (OSNwSK 2011 nr 1, poz. 1908, Legalis nr 499580).

Powyższe orzeczenie SN dotyczy art. 244 kk w relacji do art. 178a § 1 kk, w przedmiotowej sprawie zaś do czynienia mieliśmy z art. 244 kk w relacji do art. 207 § 1 kk, aczkolwiek per analogiam, zasada jest ta sama. W obu rozważanych przypadkach chodzi o autorytet prawomocnych orzeczeń sądowych ustanawiających zakaz określonego zachowania w kontraście do czynu penalizowanego w innym rozdziale Kodeksu Karnego.

Co prawda, w ostatnim czasie poglądy prezentowane w judykaturze ewoluowały. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że podobieństwo przestępstw w rozumieniu art. 115 § 3 kk oceniać należy według każdego z atakowanych nimi dóbr niezależnie od tego czy pozostaje ono głównym czy ubocznym przedmiotem ochrony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. IV KK 369/17, Prok. i Pr. 2018 nr 12, poz. 3 i 8, KZS 2019 nr 12, Legalis nr 1828069, bardzo podobnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 lutego 2021 r., sygn. III KK 405/20, LEX nr 3120272).

W sprawie niniejszej, podsądny najpierw został skazany w sprawach II K 303/12 i II K 437/18 za znęcanie się nad matką (art. 207 § 1 kk), później zaś przypisano mu niestosowania się do zakazu zbliżania się do niej (art.

244 kk). Ubocznie drugie z tychże przestępstw chroniło zatem bezpieczeństwo pokrzywdzonej i jej wolność od stwarzania oskarżonemu sytuacji, a których mogły jej ponownie zagrażać.

Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 maja 2020 r., sygn. IV KK 737/19, przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 in fine kk jest przestępstwem podobnym w rozumieniu art. 115 § 3 kk do występku niezastosowania się do zakazu prowadzenia pojazdów, o którym mowa w art. 244 kk i może stanowić podstawę przypisania oskarżonemu tego ostatniego przestępstwa jako popełnionego w warunkach recydywy (OSNKW 2020, nr 8, poz. 32, LEX).

Niemniej jednak, dostrzegając opisaną powyżej niespójność w orzecznictwie, Sąd Okręgowy, w składzie orzekającym w tej sprawie, opowiada się za pierwszą ze wskazanych linii orzeczniczych SN, zgodnie z którą decydujący w aspekcie podobieństwa jest główny przedmiot ochrony jaki penalizują rozważane przepisy części szczególnej Kodeksu Karnego.

Po trzecie zaś – Sąd nie przyjął recydywy w oparciu o skazanie G. P. ze sprawy II K 303/12. Podsądny odbywał karę pozbawienia wolności z tej sprawy w okresie od 31.08.2012 r. do 29.08.2014 r., czyli ponad 6 miesięcy. Nie dlatego, że naruszałoby to zasadę skargowości i wyjście poza granice czynu z a/o, bo akurat to nie stanowiło problemu (por. postanowienie SN z 10.03.2022 r., III KK 44/22, LEX nr 3362151). W akcie oskarżenia wniesionym w tej sprawie recydywa była ujęta. Polskiej procedurze karnej obce są rozwiązania przyjęte w przeszłości w cywilnym, formułkowym postępowaniu sądowym w prawie rzymskim, w którym niezwykle istotne znaczenie miało wypowiedanie ściśle określonych prawem formuł, przy czym jakkolwiek błąd w tym zakresie skutkował odmową udzielenia określonej osobie ochrony procesowej. Sąd Okręgowy, nie przyjął recydywy w oparciu o uprzednie skazanie II K 303/12 dlatego, że również w tej sprawie brak było podobieństwa przestępstw, za które został podsądny ten został skazany, co omówiono już powyżej.

Złagodzenie pierwszoinstancyjnego rozstrzygnięcia o karze.

W wyroku Sądu Rejonowego G. P. wymierzono karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy złagodził ją do 6 miesięcy. Było to następstwem wyeliminowania działania oskarżonego w warunkach recydywy. Ponadto,

czyn z art. 244 kk zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, a miarą surowości był również stopień wykorzystania tychże tzw. widełek, czyli zagrożenia ustawowego. Obecnie kara ta będzie stanowić dwukrotność dolnego zagrożenia ustawowego, będzie zatem uwzględniać rozciągnięcie w czasie przypisanego mu przestępstwa. Bilans okoliczności łagodzących i obciążających oskarżonego, występujących w sprawie niniejszej, z których jedną z najbardziej obciążających wyeliminowano w II instancji, co omówiono powyżej, przemawiał za uznaniem, iż 6 miesięcy izolacji więziennej będzie dla podsądnego wystarczającą represją karną, która spełni cele prewencji tak ogólnej, jak i indywidualnej, dając oskarżonemu do myślenia nad skutkami swojego bezprawnego działania.

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięzle o powodach uchylecia		

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	-----
6. Koszty Procesu	

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tj. z dnia 29 lipca 2019 r., Dz. U. z 2019 r., poz. 1513) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. kwotę 516,60 zł (w tym 96,60 zł podatku VAT) tytułem zwrotu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, ustalając wysokość tej kwoty na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. z dnia 30 listopada 2018 r., Dz. U. z 2019 r., poz. 18).
III i IV.	Na podstawie art. 634 w zw. z art. 627 kpk oraz art. 2 ust. 4 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych

zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 120 złotych tytułem opłaty od kary oraz 20 złotych tytułem wydatków postępowania odwoławczego. Jednocześnie, Sąd na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od pozostałych wydatków stwierdzając, że poniesie je Skarb Państwa. Tego rodzaju finalne rozstrzygnięcia stanowiły konsekwencję złagodzenia orzeczenia o karze. Sąd Okręgowy orzekł o opłacie za obie instancje wg kary przez siebie orzeczonej. Uwzględniło także sytuację rodziną, majątkową i osobistą oskarżonego oraz jego możliwości zarobkowe, które poprzez wprowadzenie mu do wykonania kary więziennej zostaną nader ograniczone.

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Cały wyrok		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana